ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ
ਬਨਾਮ
ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ
(2023 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1116)
ਅਪ੍ਰੈਲ 28, 2023
[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 – ਧਾਰਾ 29-ਏ(5) – ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1925 – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 463, 465, 466, 467, 468, 471 ਰਵ ਧਾਰਾ 120ਬੀ, 191, 192 – ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1973 – ਧਾਰਾਵਾਂ 202, 204, 215, 482 – ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2/ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 463, 465, 466, 467, 468, 471, 191, 192 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ(5) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਈ.ਸੀ.ਆਈ) ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਜੀ.ਈ.ਸੀ) ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ/ਪ੍ਰਤੀਜ਼ਾ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸੀ – ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਐਸ.ਏ.ਡੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਮੰਨ ਰਹੀ ਹੈ – ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਕੇਵਲ ਸਿੱਖ ਹੀ ਵੋਟਰ ਜਾਂ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਸੀ ਨੂੰ – ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਰੇਖਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀ.ਈ.ਸੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਜਮਾ ਕਰਨਾ ਈ.ਸੀ.ਆਈ ਨੂੰ ਜਮਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਹੈ – ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਸ.ਏ.ਡੀ ਨੇ ਈ.ਸੀ.ਆਈ ਨਾਲ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਮਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ – ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਰਵ ਧਾਰਾ 120ਬੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਨ – ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ, ਫਰੇਬੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਾਵਿਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਸਤਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਤੇ ਵੀ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ – ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਝੂਠੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਸਾਈਨ ਕੁਆ ਹੈ

ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਇਸਨੇ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ - ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ/ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ, ਧਾਰਾ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ - ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਧੀਨ, ਪੂਰੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਰਾਹਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਤੱਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦਾ, ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਵੀ, ਧਾਰਾ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। [ਪੈਰਾ 5.6]

2. ਧਾਰਾ 463 ਅਨੁਸਾਰ, "ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਨਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਚੋਟ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਹੱਕ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਵਿੱਛੜਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ", ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਧਾਰਾ 464 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਝੂਠੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਬਣਾਉਣਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੇ ਕੁਝ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਇਸਨੇ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 5.8, 5.9]

3. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ/ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਦਿਆਂ, ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ – ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਮੇਤ ਪੂਰੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5.11, 6]

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1995 ਐਸ.ਸੀ 860 ; ਐਸ.ਆਰ. ਬੋਮਮਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1 ; [1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 644 ; ਕਾਮਨ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1996) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 593 ; [1996] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 241 ; ਲੋਕਸ਼ਕਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਥਿਵਰਾ ਸਵਾਮੀਅਦ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰੁੱਤ [1994] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1055; ਬਿਮਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਡਵੈਂਟ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਅਤੇ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2019) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 510 ; [2019] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 655; ਮੁਹੰਮਦ ਇਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ (2000) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 571 ; [2000] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1254; ਸੁਨੀਲ ਭਾਰਤੀ ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (2015) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 609 ; [2015] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 377; ਮਹਿਮੂਦ ਉਲ ਰਹਮਾਨ ਬਨਾਮ ਖਾਜ਼ਿਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤੁੰਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 420 : [2015] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 841 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਨ: ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1116 ਦਾ 2023।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ 27.08.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ CRM-M ਨੰਬਰ 54161 ਦਾ 2019 ਦਾ।

ਨਾਲ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1118 ਅਤੇ 1117 ਦਾ 2023।

ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਆਰ.ਐਸ. ਚੀਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਨੰਦਿਨੀ ਗੋਰੇ, ਸੰਦੀਪ ਕਪੂਰ, ਵਿਨੇਯ ਪੀ.ਐਨ. ਸਿੰਘ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਭਾਟੀ ਠਾਕੁਰ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਤਰੰਨੁਮ ਚੀਮਾ, ਨੀਰਜ ਵਰਮਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਮਾਯੂਰੀ ਫਾਂਸਲਕ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨਸ ਸਯਾਨ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿਪਾਲਿਕਾ ਕਰਨਜਾਵਾਲਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਅਪੂਰਵਾ ਪਾਂਡੇ, ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੀ.ਜੀ. ਕਸ਼ਯਪ, ਰੋਜ਼ ਵਰਮਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸਾਨਿਆ ਦੁਆ, ਯਸ਼ ਦੁਬੇ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਤਰੰਨੁਮ ਚੀਮਾ, ਆਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਲਈ ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਕਰਨਜਾਵਾਲਾ & ਕੰ. ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਸੀ.ਯੂ. ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਇੰਦਿਰਾ ਉੰਨਿਨਿਆਰ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਮੁਦਰਾਕਸ਼ੀ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ CRM-M ਨੰਬਰ 54161 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 Cr.P.C. ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੱਦੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ – ਮੂਲ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ 120B IPC ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ, ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ – ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

2.1 ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ – ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ACJM, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅੱਗੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 23 ਦੇ 2009 ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ IPC, 1860 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 463, 465, 466, 467, 468, 471, 191, 192 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸੀ, ਖਿਲਾਫ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿੰਦਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ।

ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਹੁਣ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ, ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2.2 ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀਪਲ ਐਕਟ, 1951 (ਇਸ ਨੂੰ "ਐਕਟ, 1951" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 29-ਏ(5) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ECI) ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (GEC) ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਲਫਨਾਮਾ/ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸੀ।

2.3 ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹਲਫਨਾਮਾ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (SAD) ਵੱਲੋਂ ਕਸਮ ਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਧਰਮਨਿਰਪੇਖਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਮੰਨ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1925 ਅਧੀਨ, ਸਿਰਫ ਸਿੱਖ ਹੀ ਵੋਟਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (SGPC) ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਲਾਈਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਰਮਨਿਰਪੇਖ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ GEC ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਨਾਮ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1925 ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਕਿ ਐਸ.ਏ.ਡੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਦਫਤਰੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਐਸ.ਏ.ਡੀ. ਨੇ ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

2.4 ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 202 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ।

2.5 ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ 06.04.2011 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 26.08.2011 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ। ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਦਾਲਤ - ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਮੁੱਖ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ 06.04.2011 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁੜ 04.07.2014 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 23 ਦੇ 2009 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ 06.04.2011 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ।

2.6 ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 06.08.2014 ਸੀ - ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 351(1)(a) ਅਤੇ (b) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅੱਗੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਸੀ.ਜੇ.ਐਮ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬੁਲਾਉਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਜਦੋਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ।

2.7. ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ 09 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 28.04.2017 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 07.06.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2.8. ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 07.06.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ। ਕਿ 08.08.2017 ਨੂੰ, ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ - ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 09.11.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 04.11.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ 120B ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹੁਣ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

2.9. ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 04.11.2019 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ।

3. ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸਵਨਾਥਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਨਾਮ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3.1. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 20.02.2009 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਯਾਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਨੂੰ 15.03.1989 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੋਧ ਨੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਹ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਜੋ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਹੇ ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ) ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਸਮਾਜਵਾਦ, ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਸੱਚੀ ਵਫਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

3.2. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) [ਐਸ.ਏ.ਡੀ.(ਬੀ)] ਨੇ 14.08.1989 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐਸ.ਏ.ਡੀ.(ਬੀ) ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇਰਾ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਸ.ਏ.ਡੀ.(ਬੀ) ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਦੇ ਸਕੱਤਰਾਲਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ 10.01.2008 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3.3. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 20.02.2009 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੈ।

3.4. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਣਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਜਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸੀ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ 'ਤੇ ਝੂਠਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਚੋਣ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਨੁਸਾਰ, ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3.5 ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕ ਧਰਮਨਿਰਪੇਖ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1925 ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ.) ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਧਰਮਨਿਰਪੇਖ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ / ਪਾਰਟੀ ਧਰਮਨਿਰਪੇਖ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 860; ਐਸ. ਬੋਮਮ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ., (1994) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1; ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਏਂਡੋਮੈਂਟਸ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀਂਦਰ ਤੀਰਥ ਸਵਾਮੀਅਰ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਰੂਰ ਮੁੱਟ, 1954 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1005.

3.6 ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋਣਾ ਧਰਮਨਿਰਪੇਖਤਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਧਰਮਨਿਰਪੇਖ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸਭ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ।

3.7 ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਵਨਾਥਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਮੈਰਿਟਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ, ਨਾਮਤ: ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 465, 467, 468, 471 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ 120ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ, ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ।

3.8 ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਧਾਰਾ 415 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਪਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੁਧਾਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੱਗੇ ਵੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰਕ-ਸਿੱਧ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

3.9 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗੇ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕੋਈ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾ ਹੀ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਕੋਈ ਦਫਤਰ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਜਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਵਕ ਜਾਂਚ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨਾਲ ਸੱਚੀ ਆਸਥਾ ਅਤੇ ਵਫਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਹਨ।

3.10 ਇਸ ਤੋਂ ਅਗੇ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਵਨਾਥਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 202 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 202 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਸੰਮਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਿਰਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਡਵੈਂਟਜ਼ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਅਤੇ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2019) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 610 ਵਿੱਚ ਹੈ।

3.11. ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ, ਤਾਂ ਉਚਾਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੱਦਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2009) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 751 (ਪੈਰਾ 13-14, 21); ਸੁਨੀਲ ਭਾਰਤੀ ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ, (2015) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 609 (ਪੈਰਾ 48); ਅਤੇ ਮਹਿਮੂਦ ਉਲ ਰਹਮਾਨ ਬਨਾਮ ਖਾਜ਼ਿਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤੁੰਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, (2015) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 420 (ਪੈਰਾ 20)।

3.12. ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

4. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਯੂ. ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਹਨ:

4.1. ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਧਾਰਾ 202 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ 120B ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਣਯੋਗ ਉਚਾਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4.2. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਉਚਾਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੱਦਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

4.3. ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੈ

ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਠੱਗੀ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ "ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ" ਜਾਂ "ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ" ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਬਣਾਉਟੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ।

4.4 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

4.5 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਜੀ.ਈ.ਸੀ.) ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1925 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣ ਸਕਣ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਜੀ.ਈ.ਸੀ. ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਚਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖ ਚਿੱਤਰ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੀ.ਈ.ਸੀ. ਅੱਗੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਸਿੰਘਣੀਆਂ / ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੀਮਿਤ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਜਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਸਮਨ ਸਟੇਜ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੇ ਸਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਾਲਿਆ।

4.6 ਹੋਰ ਵੀ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਜਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਇਹ ਧਾਰਾ 200 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 203 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਧਾਰਾ 204 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧ ਅਤੇ ਸਸਕਤ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

4.7 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ ਝੂਠਾ ਦਾਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 415/420 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, "ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ"। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4.8 ਹੁਣ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ – ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 202 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 202 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ / ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸੱਦਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 202 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ, ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭੂਸ਼ਣ, ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਨਾਮ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇਰਾ ਅਤੇ

ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਦਾਵੇ ਕੀਤੇ।

ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਥੇ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

4.9 ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

5. ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਨੇ 20.02.2009 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਗਈ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਜਦੋਂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੱਦੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

5.1 ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 120B ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

5.2 ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲ 1989 ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਯਾਨੀ ਸਾਲ 1989 ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐਸਜੀਪੀ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ, ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਨਿਯਮ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਗਈ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਝੂਠੀ ਸੀ।

5.3 ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਅਧੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ "ਸੰਵਿਧਾਨ" ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ "ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ" ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਅਪਣਾਈ ਹੈ ਕਿ "ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ, ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਠਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਏਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਪ੍ਰਭੁਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖੇਗਾ"। ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸੀ।

5.4 ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ 120B ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"420. ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਗੀ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਨਾ.—ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਖਾਧੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਪੂਰਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ, ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਹਸਤਾਖਰ ਜਾਂ ਮੋਹਰ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।

465. ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ.—ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ।

466. ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰਜਿਸਟਰ ਆਦਿ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ.—ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ

ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਜਨਮ, ਬਪਤਿਸਮਾ, ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਦਫਨਾਉਣ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਰਜਿਸਟਰ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ, ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ.—ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ "ਰਜਿਸਟਰ" ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚੀ, ਡਾਟਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਕਲੌਜ਼ (1) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ।

467. ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦਿ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ.—ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ, ਜਾਂ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਮੂਲ, ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂਸ਼ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਕਦੀ, ਚਲਾਉਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰਸੀਦ ਜਾਂ ਰਸੀਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਨਾਮ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਲਾਂਤ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਵਿਤਰਣ ਲਈ ਇਕ ਰਸੀਦ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

468. ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ। — ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

471. ਜਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ। —ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਜਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਲੀ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ।"

5.5. ਹੁਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, “ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਖਾਧੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ,.....ਕਹਿਣਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 415 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

415. ਧੋਖਾਧੜੀ। — ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਾ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਨਾ ਛੱਡਦਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਧੋਖਾ ਨਾ ਖਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਛੱਡਣਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ, ਮਨ, ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਹਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ "ਧੋਖਾ" ਕਹਿਣਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ. —ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਛੁਪਾਉਣੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧੋਖਾ ਹੈ।"

5.6. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ..... ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਵੀ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

5.7 ਹੁਣ, ਜਿਹੜਾ ਧਾਰਾ 465 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 465 ਅਨੁਸਾਰ, "ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 465 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ"। ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 463 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"463. ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ।—ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਵਿਦਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

5.8 ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 463 ਅਨੁਸਾਰ, "ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਵਿਦਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ", ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਧਾਰਾ 464 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਹੰਮਦ ਇਬਰਾਹੀਮ & ਓਰਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾਵਾਂ 464 ਅਤੇ 471 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ 13 ਅਤੇ 14 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"13. ਧਾਰਾਵਾਂ 467 ਅਤੇ 471 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਹੈ। ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਲਈ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ) ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਝੂਠੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾ ਦੋਸ਼ੀ, ਦੋ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ),

14. ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਝੂਠੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਨਿਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਿੱਚ।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 464 ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਝੂਠੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੀ ਹੈ:

ਪਹਿਲੀ ਉਹ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਨਿਰਵਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਾਲ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਨਿਰਵਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੂਜੀ ਉਹ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਨਿਰਵਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਤੀਜੀ ਉਹ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਈਨ

ਕਰਨ, ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ (ਕ) ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਥਿਰਤਾ ਕਾਰਨ; ਜਾਂ (ਖ) ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ; ਜਾਂ (ਗ) ਉਸ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧੋਖੇ ਕਾਰਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਜਾਂ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ "ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼" ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ (i) ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਨਿਰਵਾਹ ਕੀਤਾ; ਜਾਂ (ii) ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ; ਜਾਂ (iii) ਉਸ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।"

5.9 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮਾਰਕਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

5.10. ਹੁਣ, ਜਿਹੜੇ ਧਾਰਾ 466, 467, ਅਤੇ 468 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 466 ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 467 ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਸੀਅਤ ਆਦਿ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 468 ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 471 ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਸਲੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਜਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

5.11.ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵਿਆਂ ਅਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ/ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਦਿਆਂ, ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਦਾਵੇ ਸੱਚੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ।

5.12.ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ 1989 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਅੱਗੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 2009 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਰਥਾਤ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ 20 ਸਾਲ ਬਾਅਦ।

6. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਦਾਵੇ ਸੱਚੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ – ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ ਹੈ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਸਫਲ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂਵਾਦੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 04.11.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ – ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ 120B ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਛੋੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸੱਦਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate